



# BUNUL ECONOM

## ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)  
Pentru România 15 franci.

## ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“  
Apare în fiecare Sâmbătă

## INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate  
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte

## SPRE ȘTIRE

Un țeran care în anul trecut s'a scris membru la »Reuniunea Economică« a noastră, ne crie acum, că deși n'a plătit încă și pe anul de față, dânsul socotindu-se tot membru, se înștiințează la un număr de altoi din cele puse în vedere de Reuniune.

Trebue să dăm o lămurire:

La Reuniunea noastră Economică numai aceia sunt membri, cari și-au plătit pe anul curent taxele de membru. Dacă cineva s'a scris anul trecut, cu sfârșitul anului a încetat a mai fi membru, și numai făcând plata și pe anul nou, e iarăși membru pe acest an. Cei pe viață (cu 25 cor.) și fondatorii, firește n'au lipsă de înștiințări nouă, ci sunt în fie-care an membri. Numai cei ordinari (cu 2 cor. pe an) și ajutători (cu 1 cor. pe an), trebue să se înscrie de nou, dacă vreau să se bucure de favorurile ce le îmbie Reuniunea.

Acestea pentru-ca nu cumva membri ordinari și ajutători înscriși anul trecut, să creadă că și fără a se scrie de nou, vor fi socotiți și ăstan de membri și că ar avea drept la favorurile imbiate de Reuniune.

Pentru aceea atragem de nou luarea aminte asupra apelului de mai jos:

## APEL

„Reuniunea Economică“ din Orăștie face prin aceasta apel către cărturarii și inteligenții noștri de prin sate, să îndemne pe cât mai mulți țerani a se înscrie de membri la „Reuniunea economică“ de aici, căci primind ăstan Reuniunea 800 de altoi frumoase (cari în al doilea an deja rodese), dorește a îmbogăți pe membrii săi cu altoi aleși, gratuit sau pe un preț mic de tot. Atât membrii ordinari (cu 1 fl. pe an), cât și

cei ujutători (cu 1 coroană pe an), vor primi dela Reuniune altoi în preț îndoit pe cât face mica taxă ce ei vor fi plătit Reuniunii.

Dorim ca apelul acesta să aște cât mai frumos răsune, spre binele înșiși economilor noștri.

## Ce rău e, că la noi nu prea prind sfaturile bune.

Am scris în unul din numerii trecuți ai »Bun. Econ.«, cât de folositoare este creșterea vermilor de mătăasă. Mă folosesc de acest prilej aducând ca sprijin al sfaturilor mele câteva povețe prețioasă ce, resfoind prin cărți și gazete vechi, le-am aflat în foaia »Transilvania« dela 1862, adevă înainte de aceasta cu 38 de ani. Cu prilejul adunării Asociațiunii transilvane ținută în Brașov, domnul Ioan Petric, protopop, care și azi trăiește în vârstă foarte înaintată, a dat niște povețe, cari n'au fost urmate, spre mare pagubă a poporului nostru.

Iată unele din povețele domnului protopop:

»Unul dintre mijloacele cele mai corespunzătoare scopului, care ar contribui mult la înavușirea și fericirea Românilor, cuget a fi și cultura bombarilor sau vermilor de mătăasă. Jurnalele noastre ne arătară încă de mult, că producerea mătășii în Italia și în alte provincii aduce venituri colosale de mai multe milioane de florini.

»De ce dară să nu ne ocupăm și noi cu acest ram de industrie? Mai vârtos când știm, că întreprinderea lui e foarte ușoară și nu cu spese mari, de oare-ce cu ea se pot cuprinde nu numai copiii și fetițele noastre, ci și babele, pe când mânilor tari și vênjoase ale celor vîrstnici: feciori și fete, bărbați și femei, nu se cere a se sminti dela lucrul câmpului și dela alte meserii și întreprinderi folositoare și procurătoare

de nutremânt... Italianii ne asigură, că temperatura aerului nostru este cu mult mai priincioasă... vermilor de mătăasă, decât cea din Italia, unde aceste insecte adesea se bolnăvesc de căldura cea mare, ce domnește acolo.

»Grija ce o pricinuesc dările, o poate ușor ridica tot Românul prin producerea mătășii în restimp numai de 6 săptămâni, dacă va prăsi mai întâi frăgari și apoi gogoșe de mătăasă.

»Insă întreprinderea aceasta nu aduce numai atâta, cât se cere pentru acoperirea dărilor, ci este un isvor, care poate înavuși pe mulți și pe lângă acștia se pot nutri... și cei lipsiți, precum vom vedea din următoarele deslușiri:

»In Transilvania după măsurarea catastrală sunt 2.161.242 jugere de arătură și 1.575.635 jug. de fânaș. Deci, de vom socoti acum numai o a patra parte din jugerele de sêmănătură — 500.000 jug., pe care să se răsădească numai câte 20 frăgari, dau 10 milioane frăgari; frunza acestora computată câte 1 fl. v. a., dă 10 milioane florini.

»Noi știm, că din locuitorii Transilvaniei două din trei părți sunt Români, adevă 1,300.000 suflete, sau 260 de mii familii. Din acștia să punem că numai jumătate — 130.000 — case să-și prășească frăgarii pretinși, dela frunza acestora vor câștiga 2,600.000 fl.; ear' de se vor ocupa și cu vermii de mătăasă, fie care familie va putea produce din frunza frăgarilor sei gogoșe de mătăasă în preț de cel puțin 160 fl., din cari scăzând speșele socotite în 60 fl. pentru cei-ce ar cumpăra frunza, ar mai rămânea totuși folos curat la toată familia 100 fl., ear' la 130.000 familii, vor rămânea 13 milioane fl. v. a.

»Va întreba cineva, că în cât timp se vor putea câștiga aceste 13 milioane florini, fiind-că acum nu avem suma pretinsă de frăgari? Răspunsul nostru este, că mult în 10 ani.

....Dacă din 20 case române numai una se va ocupa cu cultivarea vermilor

de mătăasă, vor fi totuși 13.000 familii, cari laolaltă câștigă 1,300.000 fl., va să zică: poporul român s'ar înavuți în tot anul cu câte 1½ milion fiorini...

»Mijlocul pentru prăsirea frăgarilor și manipularea cu vermi de mătăasă le-am putea dobândi din școalele sătești. Aceste după înaltele mandate împărătești trebuie să aibă... câte o grădină, în care să se facă școală de pomi și învățătorii să dea instrucție elevilor cum să răsădească pomi... respective duzii prin atari grădini și pe lângă miezuinile lor; căci frăgarii dau un venit cu mult mai mare, decât ceialalți pomi, ce adeseori expuși fiind brumei, răcelilor și omidelor, nu-și dau fructul lor.»

După-ce dl Petric a pus cu chipul acesta în vedere folosul prăsirii frăgarilor și vermilor de mătăasă, a acestui ram însemnat de câștig și de îmbunătățire a stării poporului, a stăruit și ca să se iee măsurile de lipsă pentru punerea în lucrare.

Au trecut însă 38 de ani fără să se facă vre-o ispravă în părțile ardelene, așa că azi stăm în această privință ca și atunci. Și, Doamne, de câte milioane ne-am lipsit prin această întrelăsare neiertată!

Măcar de ar prinde acum bunul sfat, ce l'am scos din nou la lumină, și de n'am mai rămânea nepăsători față de povețele, ce cu dragă inimă și cu cel mai curat gând se îmbie cetitorilor acestei foi.

## AGRICULTURA

Cum se îngrășe pământul și cum se samănă lucerna.

Am arătat cu alt prilej care climă și ce fel de pământ îi prieste lucernei. Nu e însă îndestulitor, ca numai clima și pământul să fie dela fire priincioase acestei plante. Chiar și cel mai bun pământ, stors fiind prin cultură neîntreruptă, fără a i-se înapoia prin gunoie vlaga trebuincioasă, nu dă roadele dorite. Și de altfel, fiind o iarbă unică în felul său, care durează o mulțime de ani, dând câte 3—5 cosituri sdravene în fiecare vară, lucerna trebuie să se samene într'un pământ bine gunoit și bine lucrat. Intre toate soiurile de îngrășeminte cel mai priincios lucernei este gunoiul de grajd.

Pentru-ca însă lucerna să isbutească pe deplin, ea nu trebuie sămănată

în același an când s'a dat gunoiu pământului, ci numai în anul următor. S. p. în anul trecut am gunoit din greu un loc, în care am sămănat cucuruz, napi sau alte plante de săpat. Prin săpătul acestor plante în anul trecut, locul din vorbă s'a lucrat cât se poate de bine și a fost curățat de burueni. Dacă în toamna trecută i-am mai dat și o adâncă arătură, locul acela a devenit foarte potrivit pentru sămănatul lucernei în primăvara, ce bate la ușe.

De sine se pricepe, că aceeași cale ar trebui să urmeze în acest an plugarul, care din întâmplare n'ar avea pregătit un loc pentru sămănatul lucernei în această primăvară, ci numai pe de acum într'un an.

La sămănat se urmează în modul următor: locul se ară și samănă mai întâi cu ovės sau orz, după aceea se grapă și pe urmă se dă sēmēnța de trifoi. Sămănatul se face cu mâna și, chiar având mașină de sămănat și cu aceasta sēmēnța trebuie aruncată prin împrăștiere, nu în rînduri. La un juger de pământ se cer cam 17 kilograme de sēmēnță care, pentru a se putea sămăna mai de o potrivă, se amestecă tot cu atâta nēsip mērunt și uscat. E de însemnat, că lucerna trebuie sămănată cât de des; cu chipul acesta buruenile și alte ierburi nu pot ieși la iveală și astfel se câștigă nutreț mai mult și mai bun.

După-ce a fost aruncată, sēmēnța e de a se îngropa trecând peste ea cu grapa de mărăcini sau cu tăvălugul.

Răspunsul la întrebarea: Când anume e de a se sămăna lucerna, mai de timpuriu sau mai târziu? atîrnă dela mai multe împrejurări cari, încât pentru hotarul unei sau altei comune, se pot determina apriat numai prin cercări repetite locale. Totuși se poate da ca regulă, că ne mai fiind teamă de înghețuri, sămănatul lucernei se poate face. Înghețuri mari și mai îndelungate i-ar putea strica lucernei de tot fragede. Nu mai puțin și seceta, ce adesea se pornește târziu primăvara. Fiind timpul priincios, adecă călduț, dar' nu secetos, lucerna se poate sămăna fără teamă în luna Martie. La din contră în Aprilie. Până la stîrșitul acestei luni, nu e târziu pentru sămănat.

## GRĂDINĂRIT

### Morcovii.

Cine nu știe cât de gustuoasă și hrânitoare e supa (zama), în care s'au fert morcovi? Și cine nu știe cu câtă plăcere și cu cât nesaț se mănâncă morcovii în stare crudă? Copiii îndeosebi ar mânca morcovi în toate zilele, și se băt după ei ca și după zahar și poame.

Nu de jaba este această înclinare. Morcovii conțin în sine zahar și alte materii, cari plac nu numai gustului, ci priesc în mod însemnat trupului și sănătății.

Durere numai, că în multe din grădinile noastre morcovii nu se cultivă de loc și la sate în mare parte ei nu se întrebuițează mai de loc în mâncări.

Nu așa fac alte multe neamuri; ele dau întindere mare cultivei morcovilor, nu numai în grădini, ci și în câmp, cultivând locuri întregi cu această plantă folositoare, și o întrebuițează nu numai pentru hrana omului, ci și pentru a animalelor, cari de asemenea o mănâncă cu cea mai mare plăcere. Pentru hrana animalelor cari sunt în creștere, nu se află o plantă mai pe sus de morcovi. Vacile hrânite cu morcovi dau lapte mult și untos. Carnea animalelor, cărora se dau cât de adeseori morcovi devine foarte gustuoasă; de aici în multe economii obiceiul de a se da porcilor de îngrășat morcovi în amestecare cu alte plante. Animalele mănâncă cu plăcere și frunzele morcovilor.

Morcovii isbutesc și în pământ mai slab, unde dejaba s'ar sămăna trifoiul și lucerna. Totuși un pământ lutos sau nēsipos, cu pătura roditoare adâncă și bine îngrășată, este cel mai priincios morcovilor.

Pământul se pregătește ca și pe seama altor plante de săpat. Anume: se gunoește și ară adânc din toamnă. Primăvara de timpuriu se ară din nou și se samănă. Dând peste morcovi un îngheț mai mic, nu le strică.

Dacă i-am sămăna în urma spi-coaselor, miriștea trebuie întoarsă îndată după secere; toamna înainte de îngheț trebuie dată locului o arătură adâncă, ear' primăvara se grapă și samănă.

Sămănatul se face de obicei

prin împrăștiere; dar' se pot pune și în cuiburi îndepărtate de 25—30 cm. La un jugăr se cer cam 5 kg. sămână, ear' pentru pus în cuiburi numai pe jumătate. Morcovii se sămână cu bun folos la adăpostul grăului, secării, orzului, inului ș. a. plante. Sămânătura aceasta se face primăvara îndată ce s'a sbicit pământul. Acești morcovi se sapă și răresc îndată după seceriș. Ear' cei sămânați singuri trebuie săpați îndată ce se pot deosebi șirurile. Mai târziu se răresc și plivesc.

Soiurile cele mai potrivite pentru sămânatul în mare sunt: morcovii roșii și cei albi cu capul verde, cari dau roade îmbelșugate, crescând până la greutatea de câte 4 kg. Pentru grădini și hrana omului soiul carotte este cel mai bun.

De pe un jugăr se scot până la 300 măji metrice de rădăcini și până 30 măji frunze.

Frunzele se dau animalelor de obicei în stare proaspătă, ear' rădăcinile se păstrează în pivnițe sau în bordee făcute în pământ.

Din cele spuse aici se vede, că morcovii sunt o plantă de foarte mare preț în economie. Este deci timpul să dăm o întindere cât mai mare culturii lor în grădini și să facem încercări și în câmp.

ROMUL SIMU

## STUPĂRIT

### Prelegerea dlui Simu.

(Urmare)

Un Englez ne dă dovadă despre folosul albinelor în economia câmpului în chipul următor: el a sămănat o bucată de loc cu exparsetă, adică un fel de trifoiu. În toată lucrarea a făcut o singură deosebire, anume: înainte de înflorire jumătate din exparsetă a acoperit-o cu sîtă de sîrmă, ca albinele să nu-i poată cerceta florile. Și ce credeți că s'a întîmplat? Toate au fost bune și frumoase. Cotoare, frunze și flori nu s'au deosebit întru nimica de cele din partea descoperită. Și totuși la urmă s'a văzut o mare scădere. Îmblătind exparseta, cea descoperită a dat vr'o 15 ferdele de sămână, ear' cea acoperită abia un pumn.

Apoi precum se întîmplă cu pomii, cu vanilia și exparseta, tot așa se întîmplă și cu celelalte plante.

Deci, cu cât stupi mai mulți în-

tr'o comună, cu atât roade mai îmbelșugate în grădini și pe hotar.

Dar', ținînd albine, noi putem avea și un folos mare în ce privește sufletul nostru: îmbunătățindu-ne în mod însemnat moravurile (năravurile). Sîrguința, rîndul bun, pacea și curățenia, ce domnesc în coșniță, cum și peste tot întocmirea minunată a vieții lor, poate sluji ca pildă neîntrecută pentru întocmirea vieții noastre, devenind și noi toți dearîndul străduitori și păstrători, iubitori de bunărînduială, de iubire frățască și de pace, ear' la nevoie curagioși, ca albinele, în fața dușmanilor.

În pildele sale înțeleptul Solomon ne zice: „... mergi la albină și vei cunoaște cât este de lucrătoare și cât de curat lucru face; ale cărei ostenele împărații și proștii le întrebuițează spre sănătate și de mulți este iubită și mărită, măcar deși este slabă de putere, ci pentru înțelepciune, cinstindu-o o au luat înainte.»

Din cele spuse până aici se vede, că stupăritul e vrednic de luarea aminte a tuturor pentru folosul, ce el ne îmbie.

Să vedem acum, cine se poate îndeletnici cu stupăritul. Cum am mai pomenit, aproape fiecare om de orice stare și de ori-ce vîrstă, bogați și săraci, bătrâni și tineri, bărbați și femei, ba chiar și copii.

Nimărui nu i-ar prinde mai bine stupii, ca tocmai săracului. Pentru un bogat 20—30 fl. sunt o nimica toată; pe când pentru un sărac o astfel de sumă, câștigată din stupărit, ar fi mare lucru. Și pentru mine mierea și ceara n'ar face serviciu mai bun, ca pentru sărac, a cărui casă s'ar dedulci și lumina prin roada albinelor. Coșnițele de nuiete și de paie sunt ieftine, și în timpul iernii ori-cine și-le poate găti, ca astfel să nu-l coste aproape nimic. O stupină din grădele, de asemenea își poate alcătui chiar și cel mai sărac om. Ar mai rămânea să-și vadă omul de un stup, doi, de prăsilă. Hrana și-o câștigă albinele; lor n'are să li se dea din mână, și când li se și dă câte ceva, tot numai din ce ele au adunat li se dă. Apoi se știe, că sărăcia nu e piedecă la ținerea stupilor. Căci chiar și cel-ce n'are o brează de pământ în hotar poate să țină stupi, fără a plăti dare de câștig, sau taxă de pășunat.

Ca să vedeți însă, că stupăritul este îmbrățișat și de oameni mari și în bună stare, îmi iau voie a vă aduce o pildă ca o sută. Este în Blaj un bărbat destul de cunoscut tuturor, fost candidat la scaunul mitropoliei de acolo, acum preposit al capitulului, președintele Asociațiunii, membru al Academiei române, președintele direcțiunii la banca „Patria“, totodată om cu frumoasă avere. Acest bărbat care numără aproape 70 ani, de o viață foarte lucrativă, vara-iarna îmbulzit de fel și fel de ocupațiuni, este Reverendissimul domn Ioan M. Moldovan, care deși așa ocupat și în vîrstă înaintat, își face totuși timp și de a se îndeletnici și cu stupăritul. Și pentru dînsul cea mai plăcută petrecere în timpul liber de primăvară, vară și toamnă, este a mai lucra câte ceva în bine întocmita sa stupină.

Astfel ar putea și trebui să facă cîrturarii din toate comunele noastre.

## ȘTIRI DE TOT FELUL

**Reprezentăția teatrală** dată de meseriașii noștri Sâmbăta trecută sara, a lăsat cele mai bune impresiuni asupra puterilor de diletanți, ce se află în sinul lor.

Publicul român din loc, și chiar din jur, a arătat frumoasă atențiune producțiunii meseriașilor, participând în număr frumos.

Diletanții s'au achitat foarte bine de rolurile lor.

Reprezentăția s'a deschis prin declamarea monologului comic „Omul păcălit“ prin dl Iosif Antonie, după care a urmat în curînd piesa „Sărăcie lucie“, o piesă mediocră, și care ca să facă efect, trebuie să fie jucată de jucători buni. Cu atât mai mare e meritul diletanților noștri din vorbă, că jucată de dinșii piesa a lăsat efect destul de bun. A fost jucată de dnii P. Banciu, I. Herța, R. Ionescu, C. Budoiu, I. Antonie, I. Muntean, V. Arsenie și G. Bocan, și d-șoarele Roza Rațiu, Catinca Rus, Safta Adămescu, Floarea Budoiu, Sofia Bogat, Saveta Ciucurel și Ana Berian. Toți și toate au jucat bine, dar' deosebit isteț a predat pe țeranul pururea sufulcat a da sfaturi altora, a ocări la fete și ficiori că nu-s destul de sdraveni, dl I. Herța. Asemenea dl Petru Banciu pe „epitropul“

și „nembru“, s'rac dar' fudul, și tot cu lauda în gură că cine-i el! Mult a ridicat frumseța scenei costumul s'liștensc al d-șoarelor.

Asemenea reușit a fost jucată piesa a doua „Vecinătatea periculoasă“ prin d-nii P. Banciu, R. Ionescu, I. Muntean și d-șoarele Sofia Bogat și Safta Adămescu.

Diletanții au fost răsplătiți cu îndelungate aplause.

Pe lângă succesul moral, mulțumitor a fost și succesul material.

Diletanții noștri meseriași pot fi deplin satisfăcuți de succesul seriei și dl C. Baicu, care a condus probele, asemenea.

**Hymen.** Dl Dr. Gavrilă Suci, avocat în Hațeg s'a logodit cu d-șoara Hortensia Penciu, fiica dlui Nicolae Penciu, jude de tribunal în pensie din Sibiu. Sincere felicitări.

**Românce distinse.** În 15—16 Februarie s'a ținut examenul la școala pentru lucrul de mână, desen, pictură, etc., a reuniunii femeilor săsești la Sibiu, ear' în 17—18 a fost expoziția lucrurilor. Eleve române ale școlii au fost d-șoarele Valeria Greavu, Elvira Cristea, Rafila Iancu (Mohu), și Aneta Mițu (Botoșani, România), cari toate au făcut examenul cu eminență; Valeria Greavu, a fost prima eminentă între toate elevele! Lucrurile expuse de d-șoarele române erau de o frumseță deosebită.

**Turcia** stă în privință financiară, tot pe picior slab. Și acum încearcă unele împrumuturi nu prea-prea mari și încă nu reușește a le căpăta ușor. Nici trebuințele zilei, plățile funcționarilor nu le poate plăti toate și la timp.

**Masa studenților din Brad.** Membri ajutători au binevoit a se înscrie: Dl Sabin Banciu, sublocotenent și dl Obădău, neguțator (Brad), ear' ca membrii ordinari următorii: D-șoara Maria Cristea, învăț., d-nii: Ioan Săbău, ospăt., Nicolau Luca, ospăt., Emil Pop, curelar, Ioan Împărat, măcel., Ioan Golda, ospăt., Nicolau Popa, econom, Toader Achim, Lupea Petru, Petru Bota, Toader Popa, (econom), Alexandru Săbău și Petru Cioflica (croitori), George Feier (țimar), Furdul băiaș, toți din Brad; Petru Lepa, din Criciova. Din Criciova s'au adunat 2 cor. Domnul Nicolau Mihulin, cand. de prof. cu ocaziunea con-

certului tinerimei române academice din Oradea-mare a adunat pentru »masa studenților« dela gimn. rom din Brad, dela Toma Păcală; protop., și N. I. câte 4 cor.; Nicolae Zigre, adv. 3 cor.; Nicolae Mihulin, cand. de prof. Cluj, Toader Sacota, notariu Criștior, Dr. Florian Duma, adv., N. Rocsin, rig. în drept, I. Valean și N. Crainic, not., I. Cupșa, Iuliu Veres, Aurel Zigre, reg. în drept, și Dr. Nicolae Popovici, câte 2 cor.; M. Popescu, jurist, N. N., Petru Cismaș, jurist, N. N., S. Babi, contabil, X. J, N. N., N. N., N. N., Vreu nu Vreu, N. P., Mihaiu Flonta, N. N., A. Horvat, paroch, N. N., Iuliu Bardossy, prim. și Iosif Diamand, câte 1 cor.; Aurel Crișan, jurist, N. N., N. N., D. Mangra, jurist, I. Budó, N. Moldovan, câte 40 fil.

Primească mulțămăta tinerimii din Zarand și jur. *Vasile Boneu*, prof.

**In Anglia** banii sunt și acum cum se zice ca pleava. Ziarele financiare vestesc că în marile piețe de bani e prisos mare de numărar, pentru-că vine într'una aur mult din Indii, din Egipt, și alte părți ale coloniilor engleze. Banca Angliei a scăzut % -ul dela 4½ la 4. Ea dă în timpul de față banii cu 4%. Deși uriașele cheltueli ce le are Anglia cu războiul în Africa-sudică au potopit grozăvenie de bani de-ai țării.

Dl Adam Basarabă ales de capelan în Romos, a fost chirotonit săptămâna trecută întru presbiter, și mâne (Duminecă în 3 Martie n.) va fi introdus în post.

**Un om norocos.** Conducătorul cancelariei notarului public din Rodez poate zice cu drept cuvânt că e om norocos. În curs de trei luni l'a certat norocul de patru-ori: în Decembrie a câștigat la loterie cu un los 100.000 de coroane, în Ianuarie 400.000, în 3 Februarie 500.000 și tot în 3 Februarie a câștigat și procesul de despărțenie contra soției sale.

**Prietenie franco-italiană.** În primăvara ce se apropie, o flotă stând din mai multe corăbii italiene de războiu, se va opri în golful dela Toulon. Știind aceasta, zilele trecute a fost la presidentul Loubet al Franciei, o deputațiune a orașului Toulon cu rugarea, ca presidentul să vină cu acel prilej la

Toulon. Presidentul a zis că în 6 Aprilie va merge acolo, unde se vor aranja sărbări mărețe în onorul flotei italiene.

Dee D-zeu, ca aceste țeri surori să se împretinească tot mai mult!

**Cât costă o coroană?** Noul rege al Angliei și urmașii săi vor trebui să-și facă o coroană nouă, căci cea de acum fiind făcută anume pentru repozata regină, nu s'ar potrivi pe capul unui bărbat

Coroana valorează zece milioane de lei! Podoabele și petrele scumpe au fost luate din vechea coroană a lui George IV, care era prea grea pentru regina Victoria. În coroana reginei e un rubin mare, un zafir uriaș, 16 zafre mai mici, 4 rubine de mărime mijlocie, 1363 de briliante, 1273 briliante de coloarea trandafir, 147 diamante à jour, 4 mărgăritare extraordinar de mari și 273 mai mici.

Coroana e căptușită cu mătășă și înconjurată cu hermelin. Are 4 pante în formă de cruce și pe fie-care pantă câte o cruce. Afară de această coroană de stat, Anglia mai are o coroană, mai puțin pompoasă. În Edinburg se găsește și coroana scoțiană, care datează deja din veacul XIV și pe care cea din urmă a purtat-o Maria Stuart.

**Mulțumită publică.** La concertul cu joc arangiat de tinerimea rom. ort. dela băieșagul de cărbuni din Petroșeni, sub conducerea d-lor: Iosif Radu și Ioan Opreșă, în 17 Februarie a. c., în scopul decorării bisericii, au suprasolvit următorii:

Avram Stanca, paroch, 1 cor. 60 fil., Schmidt Ede, măestru, 3 cor., Dionisie Socol, epitrop, 2 cor., Ioachim Cerbicean, (Livezeni) 2 cor., Dumitru Gavrilă sen., (Aninoasa) 2 cor., N. Berkovics, birtaș (Petrila) 2 cor., Pelger Mihály, preot ev. lut., 1 cor., Petru Iacob, oficial 1 cor., Petru Ștef, băeș 1 cor., Ioan Cazan, măestru 1 cor., Petru Cincăș, băeș 1 cor., Dumitru Gavrilă jun., băeș (Aninoasa) 1 cor. Intrate peste tot: 103 cor. spese: 59 cor. 84 fil., venit curat: 43 cor. 16 fil.

Atât pentru suprasolviri, cât și pentru participare, comitetul par. aduce și pe această cale mulțumita și recunoștința sa profundă.

Tot cu această ocaziune, comitetul nostru par. își ține de plăcută datorință, a aduce mulțumita sa și d-nei

Raveca Moga născ. Tecău, soție de funcționar în gara drumului ferat din Petroșeni, pentru un covor de haras colorat, lucrat de d-sa, în valoare de 24 cor., pentru acoperirea prestolului.

Petroșeni, la 22 Febr. n. 1901.

Pentru comitetul parochial

*Avram Stanca, paroch.*

**Resvrătire de băeși.** Un lucru regretabil s'a întâmplat la 6 Febr. în comuna băeșască Săcărâmbu, care până acum nu s'a mai pomenit acolo, fiind oamenii totdeauna blânzi și chibzuiți, dar' abuzându-se de blândăta acestui popor muncitor sub pământ și punându-l la lucruri prea prea grele și în asemănare slab răsplătite, în aceea zi s'au răsculat băeșii asupra consilierului montan și a unui ingineriu care după cele spuse ar purta vina.

Răscoala a băgat în spaimă pe numiții domni, care însă li-s'a răsplătit bieților lucrători cu »bătăi gendarmrești« și împunsături de baionete, și arestări.

Cine cunoaște poporul din Săcărâmbu trebuie să se mire de această întâmplare și precum ni-se scrie, numai neînțelepciunii celor-ce dirig lucrurile e a să atribui regretabila întâmplare.

**Cununie.** Cu plăcere facem cunoscută căsătoria dlui Iuliu Bora, teolog abs. cu d-șoara Lucreția Pop Bociat, drăgălașa fiică a dlui Avel Pop Bociat protopresbiter în Grădiște, întâmplată în 17 Febr. n. în bis. gr-cat. din Grădiște. Dorim toată fericirea.

**De ce nu mânânoă jidovii carne de porc?** Se zice, că pe când umbla pe pământ dl Christos, ca să vestească pe toate neamurile cuvântul dumnezeesc, a ajuns în un sat jidovesc. Jidovii aveau mânie pe el și căutau în tot chipul să-l facă de minciună și să-l omoare. Auzind jidovii, că dl Christos intră în sat, s'au pus la sfat, că ce să facă să-l prindă cu minciuna. După multă vorbă s'au înțeles să pună sub o covată o jidovoaică. Și au făcut așa și au chemat pe dl Christos și i-au zis: Spune-ne nouă, de ești fiul lui Dumnezeu, ce este ascuns sub covată? Și jidoviise uitau la el bucurându-se în inimile lor, că nu va ști.

— Sub covată ați ascuns o scroată, le zise dl Christos.

Unul dintre jidovi, plin de bucurie se grăbi să ridice covata, ca să se vadă că dl Christos nu a spus adevărul. Dar ce să vezi! Jidovii toți înlemniră; de sub covată în loc de femeie eși o scroată! Dl Christos ca să pedepsească pe jidovi pentru necredința lor și pentru gândurile lor păcătoase, prefăcù pe femeia de sub covată în o scroată.

Și de atunci jidovii nu mai vreau să mănânce carne de porc, căci porcul e făcut din jidov!

**Jertfele negrijei.** Mare nenorocire s'a întâmplat zilele acestea în comuna Cubin, comit. Timiș, din cauza negrijei. Un locuitor din acea comună și soția sa s'au gătit în seara din Duminica trecută la o petrecere. Pe cei doi copii ai lor, un băiat și o copilă, i-au culcat într'un pătuțel lângă sobă, și au înfundat soba cu cărbuni, apoi au încuiat ușa și au plecat la petrecere. Cam după o oră părinții primiră știrea că în casa lor arde. Când aceștia ajunseră acasă, deja odaia întregă era în flăcări. Cei doi copilași au fost arși scrum. S'a pornit cercetare, în urma căreia s'a conchis, că din sobă a sărit vre-o scânteiță în așternutul copiilor și astfel a luat foc toată casa. Contra părinților negrijitori s'a pornit cercetare.

### Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocasiunea concertului arangeat de reuniunea română de cântări din Orăștie la 3/16 Februarie a. c. a încurs suma de 188 cor. 50 fil. Din suma aceasta detragându-se spesele de 159 cor. 44 fil., a rezultat un venit curat pe sama reuniunii de 29 cor. 06 fil.

Cu supra solviri au binevoit a contribui următorii P. T. Dni: Dr. A. Muntean, 10 coroane, I. Vulcu 5 coroane, Nic. Vlad 4 cor., C. David 2 cor., I. Roșu 2 cor., I. Cotruș 2 cor. și A. Dubleş 2 cor.

În numele reuniunii exprim pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri, atât prea stimaților oaspeți, cari ne-au onorat concertul cu prezența, cât și acelora, cari prin obolul bine-

voitor au încurajat întreprinderile reuniunii.

Exprim mai departe recunoștința reuniunii st. d-ne: Victoria Dr. Erdélyi, Maria S. Corvin și d-șoarei Veturița Corvin, pentru prețiosul concurs ce au dat reuniunii, ridicând prin prestațiunile d-lor programul și reușita concertului.

Orăștie, 26 Febr. n. 1901.

*Ioan Branga,*  
dirig. reuniunii.

Cu ocasiunea aranjării Seratei teatrale a meseriașilor români din Orăștie, s'au încassat peste tot 253 cor. 30 fil.; spesele au fost de 179 cor. 40 fil., a rezultat astfel un venit curat de 73 cor. 90 fil., care s'a administrat fondului meseriașilor.

Suprasolviri benevole s'au făcut de către următorii prea st. d-ni: Ioan I. Vulcu 5 cor., Dr. A. Muntean 4 cor., Petru P. Barițiu 2 cor. 50 fil., G. Cușuta 2 cor., S. Corvin jun. 2 cor., V. N. Bidu 2 cor., N. Părău 2 cor., A. Roșu 1 cor. 20 fil., Alex. Hossu 1 cor., I. Lăzăroiu, comerc. 1 cor., N. Opincar 1 cor., N. N. 20 fil.

Primească toți acești marimonioși donatori cele mai ferbinti mulțumite.

Totodată se aduce mulțumită publică și dlui inv. dir. C. Baicu pentru oștenelele avute cu instruirea diletanților, precum și pentru faptul, că votându-se din partea mai multor aranjatori 20 cor. pentru diletanți, la îndemnul d-sale aceia au respins a primi acea sumă, donându-o fondului.

*Comitetul aranjator.*

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihai.*

Membrii: *Dr. St. Erdélyi, Ioan Mihai, Danil David și Constantin Batcu.*

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons: **IOAN MOȚA**

### Invățăcel măcelar!

În măcelăria subscrișului se primește îndată un invățăcel.

Băiatul se fie în etate de 14—15 ani, bine dezvoltat și de naționalitate român.

Viitor frumos!

**Aurel Papiu,**

măcelar în Orăștie (Drumul țării).

# „FAGEȚANA“ institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Făget.

## CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Fagețana“, ca societate pe acțiuni în Făget, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 15 al statutelor societății la a

### IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Făget, Joi la 14 Martie n. 1901, la 10 ore a. m., în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea instit. și despre rezultatul gestiunii anului IX.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul al IX-lea de gestiune.
5. Darea absolutorului membrilor în direcțiune și în comitetul de supraveghiere.
6. Modificarea §§-lor 14, 16 și 18 din statutele soc.
7. Alegerea alor 4 membrii în direcțiune.

8. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statutele societății.

9. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală sau în persoană sau prin plenipotențiați, sunt invitați în virtutea §-lui 16 din statutele societății a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte la casa societății.

Făget, la 14 Februarie st. n. 1901.

**Direcțiunea.**

#### Active.

#### Contul Bilanțului

#### Pasive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în numărar . . . . .	19.314	89	Fonduri sociale:		
Realitățile institutului . . . . .	41.407	69	Capit. de acțiuni 1000 act. à 200 c. 200.000—		
Efecte publice . . . . .	19.945	40	Fondul de rezervă . . . . .	100.000—	
Acțiuni străine . . . . .	20.720	—	Fondul special de res. . . . .	21.699.42	
Impr. pe camb. cu giranți cor. 580 284.24			« de garanță . . . . .	6.000—	
după descriere . . . . .	184—		« realităților . . . . .	3.376.70	
Imprumuturi pe cambii cu acoperire hipot.	164.121	40	« de pensiune al funcț. . . . .	40.132.61	371.208 73
Imprumuturi pe hipotece . . . . .	163.688	40	Dep. spre fructificare . . . . .		665.371 22
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi . . . . .	128.290	14	Cambii reescomptate . . . . .		162.529 82
Credite de cont-courant . . . . .	70.321	14	Inrerese anticipate pr. 1901 . . . . .		10.006 24
Mobilier . . . . . cor. 1.874.69			Dividende neridicate . . . . .		220 —
după amort. de 10% . . . . .	187.47		Diverse conturi creditoare . . . . .		7.157 58
Diverse conturi debit. și interese restante	41.542	31	Profit curat . . . . .		34.645 24
	1,251.138	83		1,251.138	83

#### Esite.

#### Contul profitului și perderilor

#### Venite.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Profit transpus din 1899 . . . . .	795	73
pentru fondul de rezervă cor. 4.680.76			Interese:		
« dep. spre fruct. . . . . cor. 36.457.62			dela im. pe cam. cu gir. cor. 63.679.36		
« cambii reescompt. « 15.161.78	56.300	16	« « « « « acop. hip. « 17.343.36		
Spese:			« « « hipotece . . . . . « 16.217.62		
salare și marce de prezență cor. 11.806—			« « « oblig. cu cav. « 14.217.91		
chirie, porto, tipărituri și alte « 4.322.35	16.128	35	« cred. de cont-courant « 5.357.64	116.815	89
Contribuțiune:			Profit dela realități . . . . .	2000	—
directă . . . . . cor. 7.789.31			« « acțiuni străine . . . . .	1299	10
de 10% după inter. d. dep. « 3.645.75					
comunală . . . . . « 1.547.78					
camera comercială . . . . . « 191.66					
comp. de timbru . . . . . « 291—	13.465	50			
Amortisare:					
din mobilier . . . . . cor. 187.47					
din cambii cu giranți . . . . . « 184—	371	47			
<b>Profit curat</b> . . . . .	34.645	24			
	120.910	72		120.910	72

Făget, la 31 Decembrie 1900.

Director executiv: **Sebastian Olariu** m. p.

Pentru comptabilitate: **Toma F. Haneșiu** m. p.

Membrii în direcțiune:

**Aurel Popescu** m. p.

**Dionisiu Feneș** m. p.

**George Giura** m. p.

**George Popoviciu** m. p.

Contul prezent examinându-l conform legilor și statutelor l-am aflat exact și cărțile purtate în bună regulă.

Făget, la 14 Februarie n.1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

**Dimitrie Iosof** m. p.

**Demetriu Carabașiu** m. p.

**Vasiliu Nicorescu** m. p.

**Adam Leșnican** m. p.

**Alexandru Icozan** m. p.

# „VICTORIA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

## Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită conform §. 17 din statute la a

### XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad la 10 Martie 1901 st. n. la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (strada Arhiducele Iosif Nr. 2.)

#### O B I E C T E L E:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea a 3 membri în direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere și a unui membru în consiliul de cenzori.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea

generală în presonanță sau prin plenipotențiați în sensul §. 22 al statutelor, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență la cassa institutului, sau la institutele de credit și economii „Albina“, Sibiu, „Timișana“ Timișoara, „Bihoreana“ Oradia-Mare și „Oraviciana“ Oravița, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, în 20 Februarie 1901.

Direcțiunea institutului.

Active.			Contul Bilanț		Pasive.	
	cor.	fil.		cor.	fil.	
Cassa în număr	152886	38	Capital social: 3000 acții à 200 cor.	600000	—	
Bon în Giro Conto și la alte bănci	708	68	Fondul de rezervă al acționarilor	288546	26	
Cambii	3357554	36	Fondul de pensuni al funcționarilor	42342	54	
Imprumuturi hipotecare	677831	—	Depuneri spre fructificare	3080366	81	
Avansuri pe efecte publice	47808	—	Deposite de cassă	29171	94	
Efecte publice	36387	62	Reescompt	300144	—	
Cassa institutului și alte realități	156636	46	Dividendă neridicată	688	—	
Mobilier cor. 9287-91			Creditori	1130	10	
după 10% amort. cor. 928-79	8359	12	Contribuție nesolvită după inte. dep. pe al			
Diverse conturi debitoare și interese restante	54304	—	II. sem.	7104	19	
			Interese transitoare anticipate	44639	—	
			Profit transpus cor. 7699-46			
			Profit net. 90643-32	98342	78	
	4492475	62		4492475	62	

Eșite.			Contul Profitului și Perderilor		Intrate.	
	cor.	fil.		cor.	fil.	
Interese:			Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	140823	21	dela cambii cor. 273543-55			
pentru reescompt	26564	28	dela hipotecă cor. 58403-44			
Imprimare, registre, lemne, lumină, diverse	10170	62	dela avansuri pe efecte cor. 3250-76			
Contribuțiune:			dela efecte publice cor. 1402-60	336600	35	
directă cor. 25502-95			Chirie și alte arânzi	5430	99	
10% dare la interesele			Provisiuni	8592	81	
dela depuneri cor. 14004-37	39507	32	Profit transpus	7699	46	
Salare	29648	—				
Bani de quartir	5264	99				
Porto	4792	61				
Chiria	2000	—				
Competință de timbru	281	01				
Amortisare din mobilier	928	79				
Profit transpus din						
anul 1899 cor. 7699-46						
Profit net cor. 90643-32	98342	78				
	358323	61		358323	61	

Arad, 31 Decembrie 1901

Direcțiunea:

*Oncu* m. p., *Papp* m. p., *Mihailu Velicciu* m. p., *Petru Truția* m. p., *Karatsonyi* m. p., *Raicu*,  
director executiv. v. președinte. secretar.

*V. Mangra* m. p.

*Ciorogariu* m. p.

*Dr. Cioclan* m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

#### COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

*Nic. Marcu* m. p., *George Popoviciu* m. p., *George Fejer* m. p., *Traian Vaftan* m. p.,  
președinte.

#### ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ!

Afacerile și operațiunile institutului nostru de credit și economii „VICTORIA“ le-am cercetat de repețite ori în

anul de gestiune 1900, scoțrând cassa și censurând deosebitele valori și asemănându-le cu cărțile principale și auxiliare și în fine censurând toate ramurile de operațiuni, am aflat totdeauna corectitate, consonanță și deplină ordine.

Asemenea bilanțul anului de gestiune 1900 censurându-l din poziție în poziție cât și contul profitului și pierderilor, le-am aflat în consonanță deplină cu cărțile institutului și cu extrasele conforme dispozițiilor legilor comerciale.

Cu privire la distribuirea venitului curat de cor. 98,342.78 a anului 1900, propunerile direcțiunii le aflăm corăspunzătoare cu dispozițiunile statutare și le recomandăm On. adunări generale spre primire.

Pe temeiul acestora rugăm On. adunare generală pentru anul 1900 să dea absolutor atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.

Arad, la 21 Februarie 1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

George Popovici m. p.

George Fejer m. p.

Nic. Marcu m. p.

Traian Vațianu m. p.

## Pentru economii!

În **Lugoș** se află un mare deposit (magazin) de **mașini agricole** de tot felul, precum și atelier **pentru reparat de mașini**, — împreună cu **cancelarie pentru comisiuni**, — fiind proprietatea și sub conducerea dlui **Valeriu Pop**.

Toți economii cari doresc să cumpere ceva mașini economice sau au mașini de reparat sau vreau să-și procure ceva de ale economiei, vor fi foarte mulțumiți de marfa primită, de să vor adresa numitului **Valeriu Pop** în **Lugoș**.

Cei-ce vreau să fie feriți de înșelăciunea agenților necunoscuți și fără inimă, adreseze-se dară, spre binele lor înșiși, la

**Valeriu Pop,**

depositor de mașini agricole și comisionar economic în **Lugoș**.

-2

## „ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000

(92)

Depuneri: cor. 1,750.000.

19—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- |  |  |
|--|--|
| 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;   | 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;            |
| 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%; | 5) arăndează și exarăndează realități;             |
| 3) cumpără și vinde realități;   | 6) cumpără și vinde efecte publice;                |
|  | 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5. |

Cei-ce atacere se poate rezolva verbal în biroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1901.

Direcțiunea.

Sz. 168—1901 végr.

1—1

### ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróság 1900 évi Sp. II 464 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Demsusán Teréz javára Zépa Izsák ellen 120 kor. s jár. erejéig 1901. évi február hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 620 kor. becsült következő ingóságok u.

m.: 1 pár ökör, s 1 tehén bornyuval nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbíróság 1901. évi V. 16/2 számú végzése folytán 120 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi nov. hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 66 kor. 90 fill.-ben bírósálg már megállapított költségek erejéig Demsuson adós házánál leendő eszközlésére **1901 évi március hó 8. napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1901. évi II. hó 15 napján.

**Csucs Gyula,**

kir. bíró ági végrehajtó.



# „Minerva“

## Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele :

- Opuri, Broșuri și Placate
- Bilete de logodnă și comunie
- Carte și epistole

☆ Circulare ☆ & preț-curenturi

Note, Bilete de vizită după plac și cerere

Registre și imprimare Anunțuri, Compturi și Adrese. Bilanțuri etc. etc.



Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa orice comandă prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuesc repede!